

In Páadé'in Ta'nin Peter Ita'nannin

¹ Naa Peter omuu, Jesus Christ-ví t'òekhuwa'i?, hedi ná'in ta'nin wáyta'do' un t'owa Jôesi Tádádí wovâyde'mannin, un íthaa'in ná'i wé'ge'i nange eeje: Pontus-á, Galatia-á, Cappadocia-á, Asia-á, hedá Bythinia-á. Unbí ówîngedi t'owadi wovâykehpiye, hedi náä ná'i nan deeje íwadekw'ó.

² Jôesi Tádá hân'oebo ho ûnhanginnândi undá iví'in ípúuwí'in wovâyde'man, hedi iví Yä'dâa'i P'oewaahâadâ wovâykhâge'do yä'dâa'in ípúuwídí. Wovâyde'man hedânho Jesus Christ bîn'a'ginnamídí hedá iví ûnp'oe ich'áa'i'dá wovây'owêedi-ídí. Jôesi Tádádá iví sígísehkaná báyéki'bo wovâymaáni hedá wovâykhâge'namí ánsahaaginpidí'bo' íkwonídí.

*Gínhanginná hääwí hânho híwó'di namuu'i?
dípäkhâymaa'in*

³ Gínkhây'ä' báyéki'bo Jôesi Tádá âykú'daa'amí'in, i-á Nanbí Sedó Jesus Christ-ví Tádá ûnmuu. Hânho na'inbí'piye nasehkanápóedí Jesus Christ óewáywówápaadi na'in wá' wówátsi ts'aamin dímägi. Hediho náä-á ná'in wówátsi âymáadi na'in giwó'onpoe'odi gitsíkha háa Jôesi Tádádí dîn'amí waa.

⁴ Wí tádá iví ây wí hääwí ovâyjoe'an waagibá, oe makówá Jôesi Tádádí hääwí na'ingí' dîndenkw'ódi'i? dípäkhâymaa, hedi ná'i-á hânhay wânbo wínakayjee-ípi, háa wínapedee-ípi, háa wínaháanípi.

5 Jôesiví'piye' úvíwäyundediho iví kay ûnmuu'i'di wovây'âyîngikhâymaa' owáy i' t'ä'ge'i thaa napówá píhay. Hedi i' thaa-á hádídí i'di wovây'aywonkhâymaa'in nakeepúuwí.

6 Hediho nää úvíhíhchanmá've-í tobáháa t'ämäge hääwí únpo'e' o wänbo wovây'tayi'nídí, hedi iwediho wí háy tãhkí bînt'ôephadende wänbo'.

7 T'owa wí óedo phaadi dâytayinde', dínhanginpúuwídí háa hääwí híwóhpi' i-ádi nawóemuu háa joe. Hedi hanbá nã'i hääwí kháa'i-á únpo'e' o unbí wäyü wovây'tayi'nídí, hedânho nakeepúuwídí háa ta'gendi úvíwäyunde'in háa joe. Hewänbo unbí wäyü-á nã'i óedoví shánkí wänbo únchã'muu. Wáy wí thaa-áho óedo-á naháanı. Hewänbo owáy Jesus Christ wíyá ipikeeyan dihaydáho unbí wäyü únmuu'i únta'yindi i'di wovây'tu'amí híwó' úví'annin, hedá he'ennindá wovây'pa'í, hediho kw'áye wovây'kw'ôeni.

8 Undi Jesus bînsígí tobá wáymúu wänbo bînmú'pí wänbo'. Hedi tobá nää bînmúndepí wänbo' iví'piye úvíwäyunde', hedá iwedi hânho-á íhíhchan. Unbí híhchandá báyéki únmuu hedá hânho sa'wó'di-á únmuudi ihay hí'-á wí'úkw'óhpi bînthayyamídí háawi únmuu'in.

9 Hedi unbí wäyü únmuudiho únhanginná wovây'aywoeni'in.

10 Hãn'oe in Jôesi Tádáví tukhe'min áyîngidi dívíhá'o shánkí dínhanginnáanıdídí háa Jôesi Tádádí t'owa ovây'aywonde i'gedi, hedi i' hääwí híwó'di Jôesi Tádádí wovây'pági'o i'gedá dívíhée'o'.

11 Christ-ví P'oewahâa inbí pí'nã khó'jé dâymáa'i'diho ovây'tu'an Christ-ví'gedi háa

ûnpuwagí'o'in wa'di ûnpóepídíbo?. Ovâytu'an Christ it'ôephadekhâymaa'in, hewänbo tí'úugédi báyéki hay'i napuwagí'o, hediho hânho dívísó'dinde dínhanginpúuwídí hãädi hedá hádídí nã'i hãäwí napuwagí'o'in.

¹² Hewänbo Jôesi Tádádí ovâythayyan nã'i hãäwí j'gedi dâyta'nandi-á ingí' wídínmuupí'in, hewänbo ungi'-ân. Nã'i hãäwí-á hânho he'endi namuudi in makówáwin t'ôepã'aa'in wänbo hânho dida' j'gedi shánki dínhanginpúuwí'in. Hedi nãä nã'i thaa eeje i' Yã'dâa'i P'oweahâa makówádí dînsandi'di wây-á to'wên wá' ovâykhäge'nän Jôesi Tádávi híwó'di tun wovâyt'ôe'amídí, hedi indá hanbá wovâytumáa háa Jôesivi hân'oe'in tukhe'min ditú waagibá.

Jôesidi dítumáa gínkhây'ä' yã'dâa'in wówátsi áyhúuwí'in

¹³ Hediho un únkhây'ä' íkhâymuuní'in ta'ge úví'ánshaa'amídí, unbí tsiyekandá bîn'áyíngi'amí, hedá pín ta'gedi ítsíkhakwoní i híwó'di hãäwí bínhóení'i' owáy Jesus Christ wiyá nawáy'ãädi nakeepóe ihaydi.

¹⁴ Undá Jôesi Tádávi ây ímuu, hediho háa natsonpóe waagi úvíkanhúuwí. Wa' Jôesi Tádá bîntaapídíbo háa íwänpichaa waa úví'an, hebo nãä-á ha'wâa unbí wówátsi wíwínhúuwípí.

¹⁵ Jôesi Tádá yã'dâa'ida' namuu, hedi i'di wovâytuhkännan iví'in ímúunídí, hediho nãä-á hãädi wänbo t'ähki yã'dâa'ida' úvíkanhúuwí.

¹⁶ Iví ta'nin diwe iví hí' ûnmuu'i ginnân ûnta'muu:

Naa yä'dâa'ida' omuudi un wá' únkây'ä?
yä'dâa'inda' ímúuní'in.

17 Jôesi Tádávi'piye úvíjûusu'odi bîntu'o "Nanbí Tádá" gin, hedí i-ân namuu i' ûnhanginná'di' háa na'in t'owa wí'ínbo íví'o'in, hedího handa' dímaadi wí'ínbo ta'gendi dítu'o' háa híwó háa híwóhpí íví'annin. Hedânho wa'di náä oepáa k'aydi íkw'ôndibo únkây'ä' unbí wówátsi bînhûuwí'in i' bîn'a'ginmáadi.

18 Unbí hehääwin thehtáy pahpá'indá inbí wówátsi dâyhonnin wídínchä'muupí, hedí iwedibáho un íhâhpóe unbí wówátsi hanbá bînhûuwí'in. Hewänbo híwó ûnhanginná hääwídi nawá'âamuu'in unbí t'aywó'di iwedi íma'p'ânídi hedânho gin waagi wíyá unbí wówátsi wíwînhûuwípídi. I' hääwí nawá'âamuu'i-á kwâk'u ts'ä'i háa óedo wínamuupí. Hq'bi hääwí-áho hanwaapíibo nahánde'.

19 Hewänbo Christ-á íví ûnp'oe ûnchä'muu'i' ich'áa'i'di iwá'âa. I-á wí k'úwá'ay ts'ä'ida' nataa-muupí' waagi'ba' namuu. *

20 Wa'di Jôesi Tádá ná'i nan oepáa íkhíjépidíbo Christ óede'man nachuu-ídi, hewänbo náä i' t'ä'ge'i thaa napowa'ä' íhaydiho náä oepáa k'aydi napówa' gin ungi' i'amídi.

21 Hedí Christ i'annin namuudânho Jôesi Tádávi'piye úwíwâyunde'. I'dá Christ nachuu wänbo óewâywówápaa hedá hay'i namúunídi óesóge. Hedího náä-á Jôesi Tádávi'piye

* 1:19 Wên k'úwá'ây gi'min in Hudíyo t'owa dâyhánunde Jôesi Tádá óemäänídi hedânho inbí t'aywó'di dínmuu'i' ovây'owóje-ídi.

úvíwäyunde hedá ítsíkha háa i'di ungi' wovâykhâymaa'in.

22 In ta'gen háhkan namuu'in ho bîn'a'ginnandi unbí t'aywó'di únmuu'i' wovâyjáa'an, hedího nää-á únkodi ta'gendi unbí tí'úuwin páadé'in bînsígí-ídí. Hedího úvíkhää-í pín ta'gedi bînsígíhúuwídí.

23 Wíyá í'âypuyä waagibá ípóe, hedího nää-á i' to'wí hánhay wänbo nachuu-í'pí'ví áy ípóe, wí to'wí nachuu'uví'indá joe. Ginho únpoé Jôesi Tádáví tun bînwäyundedibo'. Nää'i tundá wówá'i-á hedá na'egópoe'opi'-á namuu, Jôesi Tádáví ta'nin diwe nata'muu waagi. Ginnân natû':

24 I' ahkónuwi táa nakhangí'o waagibá, t'ähki t'owa-áho diháanı, hedá t'owaví sa'wó'di háäwí-á wá' dínkhangí'o, i' póvi táa jáa nasô'i' naháanı waagi'ba, gá i' táa-á nat'a'dân, i' póvi-á nawänpithanände'.

25 Hewänbo Nanbí Sedó Jôesiví tundá há'to hánhay wänbo ûnháanı. Hedí iví hí'-á wovây't'ôe'andi-ânho namuu.

2

1 Hedânkun, t'ähki yä'dâapíkan bînjoe'amí. Wí'úvíhójo'amípí, paa dívíjánúmáa'in waaginbá wí'ímúunípí, wí'íthúut'ôenípí, hedá pí'wênbí'gedá wí'úvíjännákihí'má've-ípí.

2 Wí hínchä'i ay nats'an'aypuyä'i nawâap'oda' waagibá, un wá' únkhây'ä' hânho ída'í'in Jôesiví tun íháhpúuwí'in. Iví tundá yä'dâa'ída' únmuu, hedá nää'i tundá unbí pí'ná khó'jé únkwo'ndi wovâykhóekhúumä', hedího bînhógidá unbí wäyü-á únkaypúuwí, hedá wovây'aywoení.

3 Hääwí nak'âagi?i bîndäädi híwó?di namuu?in úhanginpóe waagibá, úhanginpóe wá? háa Nanbí Sedó Jesus unbí?piye hânho híwó?di namuu?in.

Háawin Jôesi Tádáví t'owa dimuu i'gedi ithayyan

4 Jesus-á wí wówá?i k'uu waagi?bá namuu, hedi tobá t'owadi óejoegi?an wânbo Jôesi Tádádí óede?man, heda Jôesi Tádágî?-á báyéki nachä?muu.

5 Un wá? wówátsi wovâymägidihó wówá?i k'uu waaginbá ípóe. Hediho Jesus-ví?piye úvîhâadi-í, hedânho un diwedi Jôesi Tádá wí méesate waagibá ik'úuwídí i? Yä?dâa?i P'oewaahâa iwe ithaayé-ídí. Hedi iwe un Jôesi Tádáví?piye úvîpimägi?indá owha? waaginbá ímuu, hedi in Hudíyo owha? hääwí Jôesi Tádá óemä? waagibá, undá hääwí unbí pí?ná khó?jé bînmáa?i-á bînmä?, hedi Jesus Christ-di wovâykhäge?dodi ná?i bînmä?i?dá Jôesi Tádá óehíhchando?

6 Jôesi Tádáví ta?nin diwe ná?i tun ûnta?muu háa i? Christ-ví?gedi natú waa:

Bít'ôeyan, naadi wí to?wí dóde?man,

i-á oe Zion diwe dósogekhâymaa. *

I-á wí k'uu tehpaá bé?dí shánkí natáy?i? waagi?bá namuu.

To?wên iví?piye dívíwäyunde?indá há?to dichanpúuwí híwóhpi?piye dívíwäyunde?in.

7 Hediho un iví?piye úvîwäyunde?ingî? i-á báyéki nachä?muu, hewânbo in to?wên dívíwäyundepí?ingî?-á ná?in iví?gedi nata?muu:

I-á wí k'uu waagi?bá namuu,

hedi in t'owa-á tewhátehpaá?in waaginbá-á dimuu.

* 2:6 Zion-dá Jerusalem bú?-ân namuu.

Hedi tobá nǎ'i k'uu dâjjoegi'an wänbo
i-á i' k'uu ee tehpaá bé'dí shánkí natáy'i waag-
ibá napóe.

⁸ Hedá nǎ'in wá' Jesus-ví'gedi nata'muu:

I-á wí k'uu waagi' bá namuu,

t'owa iwe dip'íde'dedi dikanunde'.

Ha'wâa dínpoe'o Jôesi Tádáví tun ûnmuu'in
widây'a'gindopídí, hediho i-áho natú nakhây'ǎ'
gin dínpuúwí'in.

⁹ Hewänbo unnânkun in t'owa Jôesi Tádádí
wovâyde'mannin ímuu. Undá owha' i' tsondi
hay'ídi wovâykw'ódi'in waaginbá ímuu. Undá
in to'wên Jôesi Tádádí in wé'gen t'owaví'wedi
wovâywije'in ímuu. Undá in t'owa Jôesi
Tádáví'inda' ímuu, hedânhoi' shánkí he'endi háäwí
i'an ni'gedi wé'gen t'owa bînhangin'ânnamídí. Jôesi
Tádádânkun wovâytuhkánnan iví'in ímúunídí, hedi
khun diwedi wovâywhahógidi iví sa'wó'di kohthay
iwe wovâykw'ódi.

¹⁰ Wáymûu Jôesi Tádáví t'owa wí'ímuupíwän,
hebo nǎä-áho iví'in ímuu. Wáymûu-á Jôesiví
sehkanä wívîntaapíwän, hewanbo nǎä-áho
únhanginná iví sehkanä wovâymägi'in.

Unbí wówátsi Jôesigi'da' bînhûuwí

¹¹ Un naadi wâysígí'indá, nǎä oepáa k'aydi unbí
k'aygi ta'gendi wí'únmuupí, nǎwe háy tǎhkída'mân
ípíyéthaa. Hedânho kay'indi wâytu máa, nǎ'i
yǎ'dâapíkan in wé'gen t'owa inbí tú' iwe dichaa'di
hânho dikanda'i-áho wí'úví'âamípi. Gi'bi háäwí-á
unbí hâä-á'dí ihänbo'.

¹² Undá nǎ'in t'owa Jôesiví'piye
díwíwâyundepí'inbí jáa íji', hediho yǎ'dâa'i

wówátsida? bînhûuwí?in únkhây?ä?. Gindidiho tobáháa híwóhpí úví?o?in ditû? wänbo?, in híwó?nin úvíkanhonnin dâymúuní, hedího owáy Jôesi dínpówá ihaydáho indi kw'áayébo óemá?ve-í.

13 T'ähkí in nange?in tsonnin dimuu?inbí khómapho? íkwoní?in únkhây?ä?, hedí gindidi Nanbí Sedó Jesus bînhíhchannamí. Háa i? nangewi kw'áye?i tsondi namuu?i? natsonpoe?o waa úvíkanhûuwí,

14 hedá in wé?gen tsonnin wá? bînt'ôeyaaní, gá indáho ná?i kw'áyewi tsondidi ovâykw'ódidân in t'owa yä?dâapíkan díví?o?in ovâyguhchäänú-ídí hedá in t'owa yä?dâa díví?o?inbí?gedá híwó dívíhéé?amídá.

15 Jôesi nada? híwó úví?âamí?in hedânho t'owa ánsaapí?in dimuu?in hedá háa dívíhí?máa?in dínhanginnáhpí?in dimuu?in háabo híwóhpí? wí?dâymá?ve-ípí unbí?gedí ditúunídí.

16 Undá pan wí?ímuupí, hedího pan dimuupí?in waagi?in unbí wówátsi bînhûuwí. Hewänbo íma?p'á?nin íwänpimuudibo wí?í?âanípí únkodí?in áyîngipídíbo yä?dâapíkan úví?âamídí. Nää-á Jôesiví t'ôe?in ímuu, hedího i?gí?da? unbí wówátsi bînhûuwí.

17 T'ähkí t'owa bîn?a?ginhûuwí. In méesate?in tí?úuwín páadé?indá bînsígíhûuwí. Jôesi-á bîn?a?ginmääní. Hedá i nangewi kw'áye?i tsondi namuu?i wá? bîn?a?geení.

In pant'ôe?in Christ-ví t'ôephade iwedi diháhpúuwí

18 Un pant'ôe?in ímuu?in, unbí tsonninbí khómapho? úvípíkw'ôení tobáháa wovâytsónmáa wänbo?. In t'ähkí bîn?a?geení, in híwó?nin

dimuu'in hedá in ûnp'oe kháapí'in dimuu'indá'ba joe, hewänbo in t'ayjaa'in dimuu'in wá'.

19 Tobá wên háawên híwóhpí'in wí'úví'anpí wänbo wovâyt'ôephadekannandáho', Jôesiví'gedi úví'ánshaamáadí nă'i wăhkan wovây'andi' úvíyăă'andá, Jôesi-á undádí nahíhchanpúuwí.

20 Yă'dâapíkan úví'odi wovâywhădidi úvíyăă'andáho', i'gedi wí'úvíjêngihée'amípí. Hewänbo tobá híwó úví'o wänbo wovâyt'ôephadekandodáho', hedá úvíyăă'andá, Jôesi Tádá undádí nahíhchanpúuwí.

21 Jôesi Tádádí wovâyhtuhkánnan iví'in ímúunídí hedânho bînt'ôephadende wänbo úvíyăă'amí'in íhâhpúuwí, gá Christ wá' ungi' it'ôephadedân. Gindidi wovâyjéye háa únkhây'ă' úví'âami'in, hedí iví ahtaa i'gebá ímú-í.

22 Christ wáymûu wänbo wí'it'aywó'nanpí, hójo wänbo iví sóphogedi wí'ûnpeepí.

23 Jänákí óhéé'andi óetunsúu'an dihaydá, in to'wên gin óe'annin wí'ovâytunsúu'anpí. Óet'ôephadekannan dihaydá wínatúhpí t'ôephadedíba ovây'wáywá'âa-í'in, hewänbo Jôesi Tádáví mange wí'bo ijoe'an, gá Jôesi Tádáda'mânho ta'ge natû'dân háa híwó háa híwóhpí wí to'wí i'o'in.

24 Christ-dá phé'win deedi óet'óhtăgek'û'dí iví tú'dí nanbí t'aywó'dí dînhó'. Nachuu ihaydá na'in wá' gichuu waagibá gipóe, nanbí t'aywó'dí iwedi díweejé-ídí, hedího năa-á nanbí wówátsi ta'ge âyhúuwí'in gínkhây'ă'. Christ-ví wăhkandi undá íwówa waagibá ípóe.

25 Wên k'úwá dipedejeji'in waaginbá ímuuwän, hebo năa-á unbí áyí'diví'piyebá íwáypówá, i'dá

unbí hâa wovây'áyí'do'.

3

Háa in dikhóhtsaakw'ó'nin dínhây'ä' dithaaní'in

1-2 Un kwiyä' íkhóhtsaakw'ó'nindá wá' wâytu'amí, únkhây'ä' unbí senä'bí khómapho'di íkwoní'in. Mađi wáy wên senä'dá Jôesi Tádáví tun wí'ônwâyundepí, hewânbo Jôesi bîn'a'gindodi yä'dâa'in ímuudá, unbí wówátsi wovây múuní, heđi gindidi tobá undá háabo Jôesiví'gedi ítúhpí wânbo in wá' mađi iví'näpiye dívíjaanú-í.

3 Wí'úvíkhää-ípí shánki sa'wó'nin ímúuníđi unbí phó hânho bínkodi'odibo', háa báyéki háäwí'óedodi napa'andi úvítóe'odibo', háa nachä'muu'i' aadı úví'awendedibo'.

4 Gin úví'âamíví'wedí unbí pí'ná khó'jé nakeet'óepí iwe yä'dâa'in ímúuní. Gindidân shánki sa'wó'nin waaginbá ímúuní. Unbí wówátsi jêngiginpíđibo heđá hanginpi híwó bínhondi, gindidá háäđi waa sa'wó'nin ímúuní. Jôesi Tádá-á natú, gin úví'odá, ná'i-á shánki igí' únchä'muu.

5 Gindidânkun in hân'oe'in kwiyä' Jôesiví'piye dívíwâyunde'in sa'wó'nin waaginbá dimuu, inbí senä'bí khómapho' dikw'ôndi.

6 Sarah wá' ha'wâa ikanhon. Iví sedó Abraham ônt'ôeyande', heđi óetu'o' iví tsondi gin. Heđi nää undá yä'dâada' úvíkanhondáho heđá khunwôeda'ginpíđibo jashaginpíđibo' íthaadá, undá Sarah-ví a'yûn ímuu waaginbá napúuwi.

7 Un senä' íkhóhtsaakw'ó'nin wá' únkhây'ä' híwó'di hangintandi unbí kwiyä'dáđi íthaaní'in. Indá un waagi wíđikaypí, heđá wá' in

wówátsi nahándepí'in Jôesi imä'in indádí wé'ge bínkhonkhây máa, hedího únkhây'ä? bín'a'geení'in. Híwó bínmá've-í hedânho híwó únkoedí-ídí wé'ge indádí úvîjûusu'amídí.

Híwó ívî'âamí tobáháa dít'ôephadekando wänbo?

⁸ Hedá nää-á t'âhkídíbo-á wâytuḥkankhây máa, únkhây'ä? wéhpêe ánskaa'indä? ímúuní'in, wí'nä táyeví'piye ítaachanpúuwí, tí'úuwín páadé'in ímuu'in waagibá úvímá've-í, wí'nä táye úvisehkanähúuwí, hedá wí'íjéngit'ôenípí.

⁹ Wí to'wídí jänákí wovây'andi háa wovâyṭunsúu'andi, híwóhpí'dibá wívînwaywá'âa-ípí, hewänbo Jôesi bîndaa'amí híwó ôn'amídí. Hannânkun Jôesidi wovâyṭu'an úvî'âa'amídí, ívî'in ímúunídí wovâyṭuḥkánnan dihaydi, hedânho un wá? híwó i'di wovây'âamídí.

¹⁰ Iví ta'nin diwe ginnân ûnta'muu:

Wí to'wí ívî wówátsi híhchandi ihúuwí'in nada'i?
hedá híwó'di thaa nada'dá,
wí'únkhây'âhpí yä'dâapí tun ihée'amí'in
hedá wínahójet'ôenípí.

¹¹ I' yä'dâapí' namuu iwedi ijâa'amí'in únkhây'ä?
hedá i' yä'dâa'i namuu'ida? i'âamí.

Pín ta'gedi ikhää-í häädi wänbo t'âhki
tsaaginpidíbo ívî wówátsi ihúuwídí,

¹² gá Nanbí Sedó Jôesidi in to'wên in ta'ge'in p'ôe
i'ge dimännin ovây'áyí'dodân,
hedá inbí jûusu-á häädi wänbo t'âhká
ovâyṭ'ôeyande?
hewänbo in yä'dâapí díví'o'indá t'aygi
ovâyṃunde?.

13 Ta'gendi úvíkhäädedi híwó'dida' úví'amídí, ti to'wídí wovâywa'amí? Hedân joe.

14 Hewänbo tobá híwó'di namuu'ida' bîn'owänbo t'owadi wovây't'ôephadekandodáho', undáho híhchan bînshaa-í. Hedího ha'min t'owa wíwínkhunwôeda'ípí hedá wâhphade wí'úví'âyîngimäänípí.

15 Hewänbo unbí pí'nä khó'jébo Christ bîn'a'ginmääni, hedânho i-á unbí tsondi únmuunídí. Hedí to'wídí wovâytsika'yandi háadan gin úvíwâyunde'in, únkây'ä' íkhâymuuní'in bínthayyamídí. Hewänbo t'ayginpídíbo-á a'gindíbo-á bínhee'amí.

16 Häädí wänbo t'ähki únkây'ä' unbí pí'nä khó'jé únhanginnáani'in yä'dâada' úvíkanhonnin, hedânho wí to'wí jänäki unbí'gedí ihée'an wänbo nawôeda'púuwí iví hí' únmuudi, gá Christ-ví'piye úvíwâyundedi yä'dâa'in wówátsi bínhondân.

17 Tobá híwó úvíkanhon wänbo t'ôephade únpuuwí'in Jôesi natúdáho', ná'indá shánki híwó'nin namuu bín't'ôephaadé-íví'wedí yä'dâapí úví'o'in namuudi.

18 Wí'ún'ôede-ípí Christ wá'óet'ôephadekannannin. I-á híwó'dida' namuu, hewänbo in híwóhpí'in t'owa dimuu'ingí' nachuu. Wáymûuda' nachuu nanbí t'aywó'dí gínmuudi hedânho Jôesi Tádáví'piye díkáanídí. Hewänbo tobá iví tú' ônhay wänbo iví p'oewaahâa-á wówá'i únmuu.

19 Iví p'oewaahâa-á in wé'gen hán'oe dihánninbí p'oewaahâaví'piyebá namää, indá dipankw'ôn waaginbá dimuu, hedí Jôesi Tádáví hí'ovâyhangin'ânnan.

20 Hä'in t'owa-á Noah-ví wówátsi thaa ihaydiwinbá dimuu. Wa'di Noah i' kophé hay'i' ipa' ihaydi, Jôesi Tádá in t'owa-ádi báyéki iyää'odi ovâytsikha'máa iví'piye dívíwäyü-ídi, hewänbo wídívít'ôeyandepí. Hedânkun wên chãädida' t'owa i' kophé iwe dívíkuu. I' kophé óep'oeke' ihaydi kháve ihayda' dívíwówáwhahógi.

21 Hedí hä'i p'oe-á i' p'oe wovâyyp'óp'oe'andi' waagi'bá namuu. Nää-á wovây'aywonde nã'i p'ó'p'oe'andi unbí tú' kháapi wovây'owídíndedida'bá joe, hewänbo Jôesi Táa bînda'máadân wovâykhäge'namídí únhanginnáanídí unbí t'aywó'di únmuu'i wovâyjáa'annin, hedí Jesus Christ nawáywówápóedího wovây'aywonde'.

22 I-á nawáywówápóe ihaydá makówápiye napee, hedí nää-á Jôesi Tádávi ko'díngédí na'ân. Iwedího t'âhki in makówáwin t'ôepa'aa'indá hedá in to'wên tsonkhuu dâymáa'indá t'âhká ovâytsionmáa.

4

Gínkhây'ä' Jôesigi'da' nanbí wówátsi âyhûuwí'in

1 Hedího Christ iví tú' iwe it'ôephadedí, háa ná'ánshaamuu waa un wá' únkhây'ä' í'ánshaamúuní'in hedânho shánki íkay-ídi, hedá íkhây'úuní bînt'ôepaadé-ídi. Wí to'wí Christ-ví'piye iwâyunde'i' iví tú' iwe it'ôephadedá wiyá wínada'pí it'aywó'namí'in.

2 Hedího nää iwedi wa'di nää oepáa k'aydi unbí wówátsi bînhon dihaydi, i' t'aywó'di in wé'gen t'owa inbí tú'dí dikanda'i wí'únkhây'âhpi

úví'âamí'in, hewänbo háa Jôesi Tádá nada' waagân úvíkanhûuwí.

³ Híwóhay thaa unbí wówátsi phade iwá háa in wé'gen t'owa Jôesi dâytaapí'in díví'o waagibá úví'owän. Wên tsé waagibá íjiwän, hedáhá' háa unbí tú'dí íchanpóe waagidá' úví'owän. Íháapoe'owän, hedá wé'gen t'owa-ádá úvíwé'ge'owän bînwänpisuüwä-ídi hedá wiyá ha'wâagi'i t'aywó'di úví'âamí'dí. Hääwí bînkhíjé'i' unbí jôesi únmuu waa bînchaa'i-á unbí a'gin bînmäwän, nä'i-á Jôesi Tádá nakhâapoe.

⁴ Hedi nää-á in t'owa Jôesi Tádá dâytaapí'indádíba wiyá wí'úvít'aywó'dopídí, indá wídínhanginnáhpí háa díví'ánshaa'amí'in, hedânkunho jänákí t'âmäge unbí'gedí dívíhée'o'.

⁵ Hewänbo wáy wí thaa-áho Jôesi Tádáví páadépiye diwin dihaydi i'di ovâytsika'yâamí háadí gin díví'o'in. Háy napóe ihaydi i-áho t'ähkí t'owa ovâykeekw'ôení háa híwó háa híwóhpí díví'o'in, in diwówáji'indá in ho dichuu'indádí.

⁶ Jôesi Tádáví híwó'di tundá in ho dichuu'in wänbo ovâytl'ôe'an, hediho tobá ovâyguhchänudi inbí tú' dínchumu wänbo', t'ähkí t'owa dínpo'e' waagibá, inbí p'oewahâa-áho dínwówáyêeni, Jôesi Tádá nawówáji' waagibá.

Gínkhây'ä' hääwí Jôesi Tádádí dímä'i'ây'âyîngi'amí'in

⁷ Hanwaapídíbo nä'i nan oepáa nakhangí'o. Hedânkun t'ähkí háa úvíkanhonnin úví'âyîngi'amí, hedá íkhâymuuní híwó úvíjûusu'âamí'dí.

8 Nă'indá shánkí nachă'muu: Pín ta'gedi wí'nă táye úvísíghûuwí, gá t'owa bînsígídá báyékí inbí t'aywó'di bîn'owójédédân.

9 Híhchandi unbí k'aygi wí'nă táye úvísíghóení.

10 Jôesi Tádádí t'ăhkídíbo wí'ínbo magan wovâymăgi, hedího nă'i magandi wí'nă táye úvíkhăge'hûuwí. Gindidího nă'i wovâymăgi'i'di híwó úvíkanhûuwí, tobá hăăwí namúuní wănbo'.

11 Gá ginnân: Wí to'wí híwó nahí'hádí, Jôesi Tádáví tunnân t'owa ovây't'ôe'amí. Wí to'wí nat'owakhăge'hă'i-á ûnkây'ă' ovâykhăge'namí'in gá Jôesi Tádádân kay óemădân gin i'amídí. Gin úvíkanhûuwí t'ăhki t'owa dínhanginnăanídí Jesus Christ namuudânkun gin úví'o'in, hedího Jôesi Tádá-á kw'áayébo dâymă've-í. I-á ta'gendi hay'i namuu, hedá báyékí kay-á imăa, hedí iví tsonkhuu-á hănhay wănbo há'to ûnhăanı. Hamân.

*In to'wên Christ-ví'in ûnmuu'in
dăyt'ôephadekhăymăa*

12 Un naadi wăysígí'in, tobáhăa báyékí bînt'ôephadendedi phaa i'ge ímăn waagibá íchăă wănbo', wí'ítsikapúuwípí, "Háadan naa gin dînpoe'o?" Wí'ítúunípí, "Naa o'ân nă'i dînpoe'o'i-á há'to dînpúuwí'in." Nă'i-á wovây'tayí'nídânho únpoe'o.

13 Undá wí'ínbo hí'íngin bînt'ôephadende Christ it'ôephade waagibá, hedího bíhíhchanpuwawe gin únpoe'odi. Hedânho wáy wí thaa hăyú hay'i i-á namuu'in nakeepóe ihaydího shánkí wănbo íhíhchanpúuwí.

14 Christ-ví'in ímuudibo t'owa jänäkí unbí'gedi dívihí'máa wänbo bíhíhchanpuwave, gá Jôesiví P'oweahhâa i' shánkí hay'i namuu'i-á undádíbá hãädi wänbo t'ähkí najidân.

15 T'owat'akhanu'in, háa sänmin, háa yä'dâapikannin wí'ímúunípi, hedá wây-á t'owaví áy'ingi wí'únwó'náhpí eeje wí'úvitomá've-ípi, hedânho wíwovâyutuhchänut'ôephadekannamípidí.

16 Hewänbo Christ-ví'piye úwíwâyundedibo wovâyut'ôephadekandodá, wí'íwôeda'-ípi. Shánkídí Jôesi Tádá bínkú'daa'amí gá in wé'gen t'owadi Christ-ví t'owa ímuu gin wovâytu'andân.

17 Ihaydiho naná Jôesi Tádádí t'owa háawin dimuu'in ovâykeekw'ôenídí, hedí iví t'owa ûnmuu'in páadé gin ovâykhâymaa, indá iví k'aygiwin waaginbá dimuu. Hedí in iví'in ûnmuu'in t'owa wänbo gin ovâykhâymaadá, in to'wên iví híwó'di tun ônwâyundepí'in dimuu'in shánkí báyéki kháa'in dínpuuwí.

18 Jôesi Tádáví ta'nin diwe ûntû':

To'wên inbí wówátsi ta'ge dâyhon wänbo kháa'in dínpuuwí,

hedího to'wên Jôesi Tádá dâya'ginmähpi'in hedá t'aywóhkannin dimuu'indá shánkí p'ändíkí wänbo dâypaadé-í.

19 Hedänkun tobá Jôesi Tádá natú wänbo bînt'ôephaadé-í gin, hãädi wänbo t'ähkí híwó úvíkanhûuwí, hedá iví mangá pín ta'gedá úvímääní. I-á i' wovâykhíjé'i' namuu, hedí háa iví tun imägi waa hãädi wänbo t'ähkí i'o'.

Peter-di ovây tumakhe'o' in méesate'in tsonnindáđi in e'nûndáđi

1 Nää-á un méesate'in tsonnindá wâyhée'amí. Naa wá' méesate'i tsondi'ba omuu. Naadá Christ nachuu ihayđi dómû' it'ôephadendedi, hedi naa wá' i' sa'wó'di hääwí Christ-di dípâkhây máa'i' donkhonkhây máa. Hedânho pín ta'gedi ná'in wây tükankhây máa:

2 Jôesi Tádávi t'owa unbí mange bîn máa'indá k'úwá waaginbá dimuu, hedá undá inbí áyí'nin waaginbá-á ímuu. Hedânho bîn'áyíngihúuwí únwânpikhây'âđiđá'ba joe, hewânbo ída'dân. Wí'íchâ'hat'aa-ípi, hewânbo hîhchandi bînhäge'namí.

3 In to'wên unbí mange wovây mági'in bîn'áyíngi'amíđi wíwîntsonchânumá've-ípi, hewânbo un wovây múndedi háa íthaa waagidi bînjâyye-í híwó inbí wówátsi dâyhúuwíđi.

4 Christ-á i' k'úwá áyí'di p'ó'déđi' waagi'ba namuu. Hedi híwó igí' úvít'ôemáadá, owây nawây p'owá ihayđi i' unt'anmuu'i' bînhóení, há'i-á hânhay wânbo sa'wó'di namúuní hedá há'to naháanı.

5 Hedi un wé'gen méesate'in shánkí ts'aamin ímuu'indá, háa in méesate'in tsonnindi wovây tu'an waa bînt'ôeyaaní. T'âhkíđiđi háa wí'ná táye úví'o'in jêngiginpíđiđi bîn'amí, gá Jôesi Tádávi ta'nin diwá ginnân unt'û'dân:

In dijêngit'óe'indá Jôesi Tádáđi ovây joegi'o',
hewânbo in dijêngit'óepí'in dimuu'indá iví
sígísehkaná-á ovây má'.

6 Hedânkun Jôesi Tádávi páadépiye áagé

úvípikw'ôení, gá iví tsonkhuu-á báyéki hay'in ûnmuudân, hedí híwó' dihaydi ûnnândiho i'dibo kw'áye wovâykw'ôení.

7 Báyéki áyîngi bînmáadá wí hé un bîn'íhon waagi'ba namuu. Hewânbo ná'i áyîngi-á Jôesi Tádávi mange bînjo'e'amí, hedânho i'di wovâyjâ'a'mídí, gá i'dá wovây'áyîngi'amí'in nada'dân.

8 Hãädi waa áyîngidi íyêení, yó'in waagin wí'ímúunípí, gá i' Penísendi-á unbí hânbi ûnmuudân hedí hãädi wânbo t'âhkí itséemáa wovâywa'a'mídí. Wí khân nahâhsêndi wí to'wí óek'o'ídí natuwâyí'i waagi'ba namuu.

9 Wíwîn máänípí i'di wovây't'aanídí, hewânbo pín ta'gedí Jôesi Tádávi'piye úvíwâyü'bé-í. Wí'ún'ôede-ípí náä oepáa k'aydi t'âhká wây-á tí'úuwín páadé'in únk'w'ó'nin un waagibá t'ôephade dâypHADende'in dimuu.

10 Wí háy tãhkída'mân bînt'ôephadekhâymáa, ihaydáhá' Jôesi Tádádíbo hãäwí úntáy'i t'âhkí wovây máäní, i'di wovây'téegíkwínukhãge'namí, wovâykay'amí, hedá wên tepú waagi'ba unbí wówátsigí' wovây máäní. Jôesi Tádá-áho t'âhkí iví sígísehkaná na'in dí má'i namuu, hedí idá wovây'tuhkánan iví'in ímúunídí he'ennin wovây paa-ídí, i-á hânhay wânbo t'âhkí báyéki hay'i namuu waagibá. Christ-ádí wí'dá' ímuudiho ná'in únpo'e'o.

11 Jôesi Tádá-á báyéki tsonkhuu imáa, hedí iví kay-á hânhay wânbo wí'únhándepí. Hamân.

Peter-di ovâysengitü'an

12 Silas-dá naa díkhäge?nan ná'in ta'nin'ay wâyta?namídí. Naa dínhanginná i-á nanbí tí'úu páadé'i gínmuu'in háädi waa háa ûnkhây'ä? waa ikanhondi?. Naadi wâyta?do wâykweewaasenwaatu?amídí, hedá háyú naa dínhanginná'nin Jôesi Tádávi ta'gennin sígísehkanä i'gedi wâytu?âamídá, hediho téegi t'aagi iwe úvítssaasa'í.

13 In Babylon bú? iwe'in méesate'in t'owadi inbí sengitun wovâysan, indá un waagibá Jôesi Tádádi ovâyde?man. Mark-di wá? wovâysengitu'an, i-á naví ay dínmuu waagibá dóchaa.

14 Wí'ná táye úvísígisengitu?âamí. Un Christ-ví'in ímuu?indá ánshaaginpidíbo? íkwoní.

Naʼinbí Sedó Yôesiví Tʼuʼ / Nanbí Sedó Jôesiví Tun

New Testament in Tewa (USA) (San Juan/Santa Clara)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Naʼinbí Sedó Yôesiví Tʼuʼ (San Juan)/ Nanbí Sedó Jôesiví Tun (Santa Clara)

Copyright Information

© 2012, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tewa (USA)

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f775bf1b-8c8a-5c5e-9288-3b9b00387997